

Biuro Rady Miejskiej
WPŁYNEŁO
Data 15.03.2022
Podpis [signature]

**Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny
w Gminie Miejskiej Iława za 2021 r.
oraz potrzeby w tym zakresie**

Iława, 2022

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy nowe zadania w zakresie wspomagania rodzin biologicznych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, jak i rodzin, w których dzieci przebywają w systemie pieczy zastępczej lub placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W myśl art. 176 cytowanej ustawy należy do nich m. in. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Rada Miejska w Iławie w dniu 28 stycznia 2019 roku podjęła uchwałę nr V/51/19 w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Iława na lata 2019 – 2021. Rada Miejska w Iławie wyznaczyła Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jako podmiot właściwy do realizacji zadania z zakresu administracji publicznej dotyczącego wspierania rodzin (uchwała nr XXV/258/12 z dnia 29 sierpnia 2012).

Program wspierania rodziny ma na celu pomoc osobom i rodzinom z grup szczególnego ryzyka, jak również podjęcie działań osłonowych zapobiegających izolacji i marginalizacji, a także działań prewencyjnych i edukacyjnych na rzecz wspierania rodzin po to, aby poszczególni członkowie rodziny dążyli do samorealizacji, zaradności, samodzielności i odpowiedzialności.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Iława na lata 2019 – 2021 skierowany był do rodzin zamieszkałych na terenie Gminy Miejskiej Iława, zwłaszcza doświadczających problemów opiekuńczo-wychowawczych oraz problemów w prowadzeniu gospodarstwa domowego, zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej bądź też takich, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Adresatami były także rodziny przeżywające sytuacje kryzysowe wynikające z problemów rodziców (konflikty małżeńskie, uzależnienia, bezrobocie, ubóstwo, przestępczość), rodziny przeżywające trudności związane ze stanem zdrowia dziecka, małoletnie matki.

Główny cel Programu:

„Rozwój zintegrowanego i kompleksowego systemu wsparcia rodzin zamieszkujących teren Gminy Miejskiej Iława”

Cele szczegółowe:

1. Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
2. Rozwój usług i form wsparcia na rzecz rodziny i dzieci.
3. Usprawnienie współpracy podmiotów działających na rzecz rodzin i dzieci.

Zadania z zakresu wspierania rodziny są realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie przy wsparciu:

- Urzędu Miasta w Iławie,
- Ośrodka Psychoedukacji Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie,
- Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Iławskiego Centrum Sportu Turystyki i Rekreacji,
- Iławskiego Centrum Kultury,
- Powiatowego Centrum Rozwoju Edukacji – Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Iławie,
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- placówek oświatowych,

- innych instytucji oraz organizacji pozarządowych, w ramach których prowadzone są różne formy pomocy rodzinie.

Cel szczegółowy 1

Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

L.p.	Nazwa działania	Wskaźnik realizacji zadania	Liczba
1.	Spotkania mające na celu wymianę doświadczeń, integrację i edukację – grupy wsparcia, grupy samopomocowe	Liczba spotkań (szt.)	495
		Liczba grup wsparcia (szt.)	14
2.	Praca z rodziną biologiczną dzieci czasowo umieszczonych w pieczy zastępczej	Liczba rodzin wspieranych (szt.)	22
3.	Promowanie rodzinnej integracji	Liczba imprez/spotkań integracyjnych (szt.)	93
4.	Współfinansowanie kosztów umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (szt.)	12
		Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnych domach dziecka (szt.)	5
		Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej (szt.)	0

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewnia się kompleksowe wsparcie przez działania wielu instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny.

Działanie 1: *Spotkania mające na celu wymianę doświadczeń, integrację i edukację – grupy wsparcia, grupy samopomocowe*

Przedszkola Miejskie:

- Liczba grup wsparcia/grup samopomocowych - 0
- Liczba spotkań – 60

Ze względu na pandemię spotkania odbywały się indywidualnie z rodzicami lub on-line.

Szkoły Podstawowe:

- Liczba grup wsparcia/grup samopomocowych - 8
- Liczba spotkań – 35

Były to grupy wsparcia dla rodziców w ramach projektu „Przystań wspiera ławskie rodziny” oraz grupy wspierające rodziców uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego.

Ośrodek Psychoedukacji Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie:

- Liczba grup wsparcia/samopomocowych – 6
- Liczba spotkań grup samopomocowych – około 400.

Grupy wsparcia działające przy OPPUiPR: AA, Al-Anon, DDA (Dorośle Dzieci Alkoholików), NA (Anonimowi Narkomani), grupa rozwoju osobistego dla osób uzależnionych po przebytej terapii, młodzieżowa grupa socjoterapeutyczna.

Działanie 2: *Praca z rodziną biologiczną dzieci czasowo umieszczonych w pieczy zastępczej.*

Najlepszym środowiskiem wychowawczym dla dziecka jest jego rodzina biologiczna. Dlatego, gdy rodzina ma trudności, jest w różnorodny i długotrwały sposób wspierana. Droga wsparcia rodziny, która ma trudności w prawidłowej opiece nad dzieckiem przebiega od diagnozy problemów, poprzez ustalenie z rodziną planu ich rozwiązania i jego realizację, do ponownej oceny sytuacji tej rodziny. Jeżeli rodzice są zmotywowani do dokonania zmian w życiu swoim i rodziny, proces ten będzie, przy pomocy pracowników socjalnych i asystentów rodziny we współpracy z psychologami, terapeutami, prowadził do znaczącej poprawy funkcjonowania rodziny. W sytuacji, gdy dziecko zostaje umieszczone w rodzinie zastępczej, pracownik socjalny nadal kontynuuje pracę z rodziną biologiczną w celu jej reintegracji. Asystent rodziny i pracownik socjalny wspólnie z członkami rodziny ustalają plan pracy z rodziną i dokonują oceny sytuacji rodziny. Analizują czy dziecko, które zostało umieszczone w pieczy zastępczej może powrócić do rodziny biologicznej. W przypadku gdy przebywa w domu rodzinnym, czy zachodzi konieczność umieszczenia go w pieczy zastępczej.

W roku 2021 pracownicy socjalni objęli swoim wsparciem i pracą socjalną **22 rodziny**, w których dzieci zostały czasowo umieszczone w pieczy zastępczej.

Działania podejmowane przez rodzinę biologiczną w celu powrotu dziecka z pieczy zastępczej:

- kontakty z dzieckiem,
- współpraca z asystentami rodziny,
- współpraca z pracownikiem socjalnym,
- spotkania z terapeutami,
- podjęcie leczenia odwykowego,
- starania o polepszenie warunków mieszkaniowych i bytowych,
- pomoc finansowa,
- podjęcie zatrudnienia.

W roku 2021 dwoje dzieci przebywających w pieczy zastępczej powróciło do rodziny biologicznej.

Działanie 3: *Promowanie rodzinnej integracji.*

Integracja w rodzinie jest ważnym elementem zacieśniającym więzi jej poszczególnych członków. Powoduje, że rodzina staje się silna, a tym samym funkcjonująca prawidłowo.

W ramach działalności na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży realizowano w 2021 roku następujące formy wsparcia:

Ławskie Centrum Kultury zorganizowało około 14 imprez promujących rodzinną integrację. Wzięło w nich udział około 3.000 osób, w tym około 1.000 dzieci i młodzieży. Były to m.in. takie imprezy jak:

- cykl działań „Ferie z ICK”,
- cykl imprez związanych z 29 Finałem WOŚP,

- Majówka online,
- Dzień Dziecka z ICK – seanse filmowe, widowiska muzyczne z animacjami,
- Festyn na Osiedlu przy ul. Jasielskiej (program artystyczny, warsztaty florystyczne),
- Dni Iławy – koncerty, widowisko muzyczno-teatralne,
- Święto Gęsi – koncerty muzyczne, program dla dzieci, konkursy,
- Szanty nad Jeziorakiem – koncerty,
- Kwiat Jabłoni – koncert,
- Spektakl plenerowy „Metropolis”,
- II edycja Legend Motoryzacji – strefa animacji dla dzieci, konkursy,
- Soundlake Festiwal – koncerty, animacje dla dzieci,
- piknik historyczny – gra plenerowa, pokazy walk rycerskich, zabawy dla dzieci,
- wspólne malowanie Muralu,
- piknik gier towarzyskich,
- Jarmark Boże Narodzenie.

Iławskie Centrum Sportu Turystyki i Rekreacji zorganizowało 5 imprez:

- Letni kurs samoobrony z ICSTiR dla kobiet,
- Półmaraton Iławski LA RIVE im. A. Gierszewskiego, w tym akcja dla dzieci „Ja też lubię biegać”,
- Milko Mazury MTB – Wyścig Pięciu Jezior,
- Pomarańczowy Rajd Rowerowy.

Miejska Biblioteka Publiczna zorganizowała 38 spotkań dla rodzin. Były to:

- Klub Mam i Malucha (warsztaty dla rodziców z dziećmi)
- Noc Bibliotek (impreza plenerowa)
- Narodowe Czytanie,
- poSTEDówka (impreza plenerowa)
- Mała książka – wielki człowiek (akcja promująca czytanie dzieciom),
- Klub szachowy FART,
- Z ziemi i ognia (warsztaty ceramiczne dla dorosłych i dzieci),
- gry planszowe w Galerii Jeziorak,
- Zgrane środy (gry planszowe w restauracji U Czapy),
- Akcja: wakacje (rodzinny piknik),
- Artystycznie z książką (animacje w Galerii Jeziorak z okazji Dnia Dziecka),
- czytanie pod wierzbą (rodzinne spotkania promujące czytelnictwo).

Przedszkola zorganizowały łącznie 14 imprez i spotkań integracyjnych. Były to:

- Dzień przedszkolaka,
- Dzień Babci i Dziadka,
- Dzień Mamy i Taty,
- Pasowanie na przedszkolaka,
- wigilie grupowe, Jasełka, Mikołajki,
- imprezy w plenerze na zakończenie roku szkolnego,
- Impreza „Wielka sprawa-nasza sprawa”
- akcja „Schronisko-Przytulisko”
- akcja „Cała Polska Czyta Dzieciom”,
- Bezpieczeństwo w Internecie,

- akcja „Wszystkie dzieci zbierają elektrośmieci”.

Szkoły podstawowe zorganizowały łącznie 20 imprez i spotkań integracyjnych. Były to:

- spotkania integracyjne z lekcją savoir vivre,
- spotkania sportowe, rekreacyjne, integracyjne,
- wspólne działania i akcje charytatywne (szlachetna paczka, zbiórki na rzecz potrzebujących, WOŚP),
- piknik integracyjny,
- obchody Światowego Dnia Osób z Zespołem Downa,
- obchody Światowego Dnia Świadomości Autyzmu,
- Zwiastuny wiosny w obiektywie – konkurs fotograficzny dla rodzin,
- jesienne, integracyjne spotkanie rodziców dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju,
- Konkurs rodzinny – EKO Świąteczna ozdoba,
- smaki dzieciństwa naszych Mam – konkurs kulinarny.

Z powodu czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty, niektóre zaplanowane spotkania nie odbyły się. Przesyłano rodzicom za pośrednictwem dziennika elektronicznego materiały edukacyjno-profilaktyczne, udostępniano materiały otrzymywane z innych instytucji, organizowano e-szkolenia dla rodziców.

Organizacje pozarządowe:

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci zorganizowało 2 imprezy integracyjne: piknik oraz imprezę mikołajkową.

Działanie 4: Współfinansowanie kosztów umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej za dziecko umieszczone w pieczy zastępczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi wydatki:

- w pierwszym roku pobytu dziecka – 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka,
- w drugim roku – 30%,
- w trzecim roku i następnych latach – 50%.

Do wydatków zalicza się: świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w pieczy zastępczej, dodatek do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, dofinansowanie do wypoczynku dziecka, świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka, świadczenie w związku z wystąpieniem zdarzenia losowego lub innego zdarzenia mającego wpływ na jakość sprawowanej opieki.

Pieczą zastępczą zapewnia:

1) pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym;

2) przygotowanie dziecka do:

- godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
- pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
- nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych;

- zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Pieczna zastępcza jest sprawowana w formie:

- rodzinnej (rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka),
- instytucjonalnej (placówki opiekuńczo-wychowawcze, tj. domy dziecka domy dla dzieci).

W 2021 r. liczba dzieci z terenu miasta Ławy przebywających w pieczy zastępczej wyniosła 92, w tym:

- przebywających w rodzinach zastępczych - 77 dzieci,
- przebywających w rodzinnych domach dziecka – 11 dzieci,
- przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – 4 dzieci.

W roku 2021 umieszczono 12 dzieci w rodzinach zastępczych oraz 5 dzieci w rodzinnych domach dziecka. Natomiast 3 dzieci opuściło pieczę zastępczą i powróciło pod opiekę rodziny biologicznej.

Cel szczegółowy 2

Rozwój usług i form wsparcia na rzecz rodziny i dzieci.

L.p.	Nazwa działania	Wskaźnik realizacji zadania	Liczba
1.	Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.	Liczba wspieranych rodzin (szt.)	57
		Liczba osób w tych rodzinach (szt.)	228
		Liczba dzieci w tych rodzinach (szt.)	139
		Liczba asystentów rodziny (szt.)	3
2.	Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego i konsultacji	Liczba udzielonych porad (szt.)	2.761
		Liczba udzielonych konsultacji (szt.)	1.829
		Specjaliści: psycholog, logopeda, pedagog, pedagog specjalny, pedagog terapeuta, rehabilitant, terapeuta zajęciowy, terapeuta uzależnień, radca prawny.	
3.	Usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne	Liczb rodzin korzystających z usług (szt.)	177
4.	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom	Liczba rodzin objętych pomocą (szt.)	980
5.		Liczba realizowanych programów (szt.)	27

3.	Usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne	Liczba rodzin korzystających z usług (szt.)	177
4.	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom	Liczba rodzin objętych pomocą (szt.)	980
5.	Realizacja programów profilaktycznych z zakresu dysfunkcji rodziny	Liczba realizowanych programów (szt.)	27
		Liczba rodzin objętych programami (szt.)	12.031
		Liczba dzieci objętych programami (szt.)	33.063
6.	Tworzenie i realizacja projektów wspierających rodzinę	Liczba projektów (szt.)	1
		Liczba rodzin objętych wsparciem (szt.)	42 osoby (15 osób dorosłych i 27 dzieci)
7.	Prowadzenie placówek wsparcia dziennego	Liczba placówek (szt.)	7
		Liczba uczestników (szt.)	251
8.	Rozwijanie innowacyjnych form pracy z rodziną (mediacje, terapia, dialog motywujący)	Liczba rodzin objętych wsparciem (szt.)	127
		Liczba udzielonego wsparcia z podziałem na jego rodzaj (szt.)	142

Działanie 1. : Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W 2021 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łławie było zatrudnionych 4 asystentów rodziny. Asystenci rodziny objęli swoim wsparciem **57 rodzin** niewydolnych wychowawczo i opiekuńczo, w tym 228 osób oraz 139 dzieci w tych rodzinach.

Wsparciem asystenta rodziny objęto rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, zagrożonych umieszczeniem ich dzieci w pieczy zastępczej, bądź też takie, których dzieci już przebywają w pieczy zastępczej. Rodziny te zostały wytypowane przez pracowników socjalnych. Rodzinie może zostać przydzielony asystent rodziny, tylko za jej zgodą.

Zaangażowanie asystenta rodziny skupia się między innymi na wspieraniu rodziny w pokonywaniu trudności i barier, pomocy w uzyskaniu poprawy sytuacji w różnych obszarach funkcjonowania społecznego, wdrożeniu prawidłowych postaw rodzicielskich i życiowych wszystkich członków rodziny, odbudowaniu więzi i relacji rodzinnych. Zadaniem asystenta rodziny

jest także całościowe wspieranie rodziny, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie samooceny oraz poprzez pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności.

Praca asystenta koncentruje się na poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej rodzin, w których są dzieci, aby nie doszło do sytuacji, w wyniku której koniecznym byłoby objęcie dzieci opieką zastępczą.

Rodziny objęte działaniami asystentów rodziny (zgodnie z indywidualnym planem działania), stopniowo poprawiają niekorzystną sytuację rodzinną, poprzez możliwość współdziałania w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej, nabywają umiejętności radzenia sobie z trudnościami, kontroli nad własnym życiem oraz umiejętności egzekwowania swoich praw.

Działanie 2: Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego i konsultacji

W obszarze działań pomocowych duże znaczenie ma zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności dostępu do poradnictwa specjalistycznego. Każda rodzina w zależności od zdiagnozowanych problemów i potrzeb otrzymuje odpowiednie wsparcie ze strony pracowników socjalnych, asystentów rodziny, czy psychologów. Może uzyskać również wsparcie w postaci poradnictwa specjalistycznego w zakresie porady prawnej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie zatrudnia następujących specjalistów:

- radca prawny – udzielił podopiecznym Ośrodka 308 porad, (niektórzy korzystali wielokrotnie), przyjmował interesantów w poniedziałki i czwartki. Większość spraw łączyła się z kodeksem rodzinnym i opiekuńczym (wnioski o przyznanie alimentów, uchylenie alimentów, podwyższenie alimentów, ustalenie ojcostwa, konsultacje z dziedziny sprawowania władzy rodzicielskiej, pozbawienie władzy rodzicielskiej, w tym ustalania kontaktów z dziećmi po wyroku rozwodowym jak i tych z dziećmi pozamażeńskich, sprawy rozwodowe), często klienci zwracali się z prośbą o tłumaczenie treści poszczególnych pism sądowych, terminów sądowych, apelacji. Część spraw dotyczyła postępowań odwoławczych od decyzji ZUS, czy też od orzeczeń Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.
- psycholog – udzielał wsparcia dla rodzin, osób dorosłych będących podopiecznymi ośrodka oraz wsparcia pracownikom ośrodka poprzez:
 - konsultacje rodzinne,
 - konsultacje indywidualne,
 - rozmowy wspierające,
 - spotkania terapeutyczne,
 - terapie rodzinne,
 - terapie indywidualne,
 - diagnozowanie.

Łącznie w 2021 roku w ramach świadczenia pomocy psychologicznej odbyło się 181 spotkań, w tym – 7 spotkań z ofiarami przemocy w rodzinie. Pomocą psychologiczną objęto 52 rodzin, w tym 15 rodzin spotkaniami regularnymi.

Przedszkola Miejskie zatrudniały następujących specjalistów:

- pedagog,
- pedagog specjalny,
- psycholog,
- logopeda,
- rehabilitant,

- nauczyciel współorganizujący kształcenie integracyjne.
Ogółem udzielono 1.060 porad oraz 856 konsultacji.

Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna udzieliło:

- 394 porad:
 - psychologicznych,
 - pedagogicznych,
 - logopedycznych, w tym surdologopedycznych, neurologopedycznych,
 - w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowym;
 - surdotyflopedagogicznych,
 - oligofrenopedagogicznych,
 - terapii psychologicznej w tym psychoterapii oraz terapii rodzin,
 - terapii metodą TSR,
 - w zakresie integracji sensorycznej
 - 201 konsultacji:
 - terapie psychologiczne, w tym rodzinne – 53,
 - zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, w tym terapie pedagogiczne – 10,
 - terapie logopedyczne, w tym surdologopedyczne – 68,
 - inne zajęcia o charakterze terapeutycznym – 20,
 - grupy wsparcia – 16,
 - warsztaty umiejętności wychowawczych – 15.
- Zatrudniono 16 specjalistów.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie udzieliło 420 porad i konsultacji.

Zatrudnieni specjaliści:

- psycholog,
- pedagog,

Ośrodek Psychoedukacji Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie i Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

Zatrudnieni specjaliści:

- psycholog dla dorosłych,
- psycholog dla dzieci,
- pedagog terapeuta,
- terapeuta uzależnień.

Udzielono 247 porad i konsultacji.

Działanie 3: Usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne

Usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze są formą wsparcia świadczoną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie dla osób samotnych, starszych chorych i niepełnosprawnych. Usługi opiekuńcze obejmują przede wszystkim pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze to usługi dostosowane do poszczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

W roku 2021 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie świadczył usługi opiekuńcze **177 rodzinom**, natomiast specjalistyczne usługi opiekuńcze - **10 rodzinom**.

Działanie 4: Udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie przyznawał pomoc finansową rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej. Pomoc ta była wypłacana w formie:

- zasiłków stałych (115 rodzinom)
- okresowych (419 rodzinom)
- celowych (615 rodzinom)

Realizowany był program rządowy „Posiłek w szkole i w domu”, w ramach którego objęto dożywianiem dzieci w przedszkolach i szkołach oraz wypłacano zasiłki celowe na zakup posiłku (żywności).

Ogółem świadczeniami z pomocy społecznej **objęto 980 rodzin, liczących 1.799 osób.**

Świadczenia rodzinne

W 2021 r. udzielono pomocy w formie:

- świadczeń rodzinnych – **2.237 rodzinom,**
- funduszu alimentacyjnego - **248 rodzinom,**
- świadczenia wychowawczego 500+ – **3.981 rodzin, w tym 6.014 dzieci**

Stypendia szkolne

W okresie od 1 stycznia 2021 roku do 31 sierpnia 2021 roku (rok szkolny 2020/2021) wypłacono 91 świadczeń na kwotę 76.229,86 zł.

W okresie od 1 września 2021 r. do 31 grudnia 2021 roku (rok szkolny 2021/2022) wypłacono 116 świadczeń na kwotę 68.092,00 zł.

W roku 2021 stypendia szkolne zostały wypłacone 147 uczniom z 76 rodzin liczących 292 osoby.

Usługi transport realizowane były przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie w formie:

- przewozu dzieci i młodzieży do szkół i przedszkoli – 35 osób,
 - wyjazdów do szpitali, poradni specjalistycznych oraz na turnusy rehabilitacyjne:
- busem Opel Vivaro – 3 wyjazdy, z których korzystało 3 dzieci niepełnosprawnych,
 - busem Renault Trafic – 2 wyjazdy, z których korzystało 7 dzieci niepełnosprawnych i 2 osób niepełnosprawnych,
 - samochodem osobowym Deawoo Lanos – 2 wyjazdy z których korzystały 2 osoby niepełnosprawne (w tym 1 dziecko).

Karta Dużej Rodziny

Od dnia 16 czerwca 2014 roku Gmina Miejska Iława realizuje program rządowy dla rodzin wielodzietnych – Karta Dużej Rodziny. Zadanie to zostało przekazane do realizacji Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Iławie.

Celem programu jest podjęcie działań na rzecz rodzin wielodzietnych, które mogą zapewnić rodzinom szczególne uprawnienia w ramach prowadzonej działalności. Program ma zasięg ogólnokrajowy, zatem adresowany jest do członków rodzin wielodzietnych bez względu na ich miejsce zamieszkania. Beneficjentami są członkowie rodziny wielodzietnej, bez względu na jej dochód. Dokumentem identyfikującym członków rodziny jest Karta Dużej Rodziny, wydawana

bezpłatnie na wniosek członka rodziny wielodzietnej przez wójta (burmistrza lub prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej.

W 2016 r uchwałą Rady Miasta w Iławie nr XXII/206/16 z dnia 21.03.2016 r. został wprowadzony Program „Iławska Karta Dużej Rodziny, adresowany do rodzin wielodzietnych, zamieszkujących na terenie Gminy Miejskiej Iława, którym przysługuje prawo posiadania KDR w rozumieniu ustawy.

W 2021 r. Kartę Dużej Rodziny wydano 446 kart dla 86 rodzin, w tym:

- 42 rodzinom z dziećmi,
- 44 rodzinom składających się wyłącznie z rodziców już dorosłych dzieci.

Dożywianie dzieci

Wszystkie dzieci i młodzież wymagające wsparcia w formie dożywiania, zostały objęte tą formą pomocy (jeśli wyraziły zgodę). Dożywianiem w formie obiadów w szkole bądź posiłku w przedszkolu i internacie objętych było **310 dzieci i młodzieży**. Posiłki były finansowane w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”.

W ramach tego Programu rodziny wymagające wsparcia otrzymały na Święta Wielkanocne i Bożego Narodzenia paczki z żywnością – **388 rodzin i 970 osoby w tych rodzinach**.

Wyszczególnienie	Lata		
	2019	2020	2021
Liczba dzieci/młodzieży dożywianych w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz „Posiłek w szkole i w domu”	414	347	310
Liczba rodzin i osób w tych rodzinach, które otrzymały paczki z żywnością na Święta w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz „Posiłek w szkole i w domu”	452 rodzin (1.082 osób w rodzinach)	358 rodzin (856 osób w rodzinach)	388 rodzin (970 osób w rodzinach)

Liczba dzieci i młodzieży korzystających z pomocy w formie dożywiania systematycznie ulega zmniejszeniu (może to być efekt programu świadczenia wychowawczego 500 plus). Nadal jednak utrzymuje się na wysokim poziomie i zdecydowanie jest potrzeba realizacji w naszym mieście programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”.

Bank Żywności

Liczba mieszkańców Iławy korzystających z żywności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa Podprogram 2020 z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) wyniosła **574 osoby**. Wydano 29.354,40 kg artykułów żywnościowych na kwotę 147.502,21 zł.

Organizowanie wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych:

Ważnym zadaniem z zakresu wsparcia rodziny jest organizacja wypoczynku letniego i zimowego dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych. Zadania z tego zakresu realizował:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie:

– w terminie od 13.07.2021 r. do 22.07.2021 r. - 12 uczniów szkół podstawowych wyjechało na kolonie do Jastrzębiej Góry. Kolonie były finansowane ze środków Kuratorium Oświaty w Olsztynie.

- **Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej oraz Świetlica Środowiskowa „Mopsik”** organizowały dla swoich uczestników:

- letnie kolonie w Białce Tatrzańskiej (17-26.07.2021 r.) dla 25 dzieci i młodzieży,

- letnie półkolonie:

w terminie 02-13.08.2021 r. (I turnus) dla 25 dzieci i młodzieży,

w terminie 16-27.08.2021 r. (II turnus) dla 27 dzieci i młodzieży.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci objęło swoim wsparciem finansowym i rzeczowym 40 rodzin – podopiecznych TPD.

Działanie 5: Realizacja programów profilaktycznych z zakresu dysfunkcji rodziny.

W 2021 roku realizowane były następujące programy z zakresu przeciwdziałania dysfunkcji rodzin.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie realizował:

- Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”.

Program zapewniał osobom niepełnosprawnym w stopniu znacznym lub umiarkowanym wsparcie w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowanie w życiu społecznym. Finansowany był w całości ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Cele Programu było wprowadzenie usługi asystenta, ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz stymulowanie osoby niepełnosprawnej do podejmowania aktywności i umożliwienie realizowania prawa do niezależnego życia, przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność, umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności, np. poprzez udział w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych, czy też sportowych.

Usługi asystenta w szczególności polegały na pomocy w: wyjściu, powrocie oraz/lub dojazdach w wybrane przez uczestnika Programu miejsce, np. dom, praca, placówki oświatowe i szkoleniowe, świątynie, placówki służby zdrowia i rehabilitacyjne, gabinety lekarskie, urzędy, znajomi, rodzina, instytucje finansowe, wydarzenia kulturalne/rozrywkowe/społeczne/sportowe itp.; wyjściu, powrocie oraz/lub dojazdach na rehabilitację i zajęcia terapeutyczne; zakupach, z zastrzeżeniem aktywnego udziału uczestnika Programu przy ich realizacji; załatwieniu spraw urzędowych; nawiązaniu kontaktu/współpracy z różnego rodzaju organizacjami; korzystaniu z dóbr kultury (tj. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy itp.).

W 2021 r. objęto wsparciem 29 osób niepełnosprawnych, w tym 23 osoby z orzeczoną znacznym stopniem niepełnosprawności, 4 osoby z orzeczoną umiarkowanym stopniem niepełnosprawności i 2 dzieci do lat 16. Zrealizowanych zostało 5.368 godzin wsparcia, z tego 4.507 godzin osobom z orzeczoną znacznym stopniem niepełnosprawności, 509 godzin osobom z orzeczoną umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz 353 godziny dzieciom. Na realizację Programu AOON w 2021 roku przyznane zostały środki w wys. 234.073,68zł. Z powyższej kwoty wykorzystano kwotę 221.947,68 zł.

- Program „Opieka wytechnieniowa”.

W 2021 r. Gmina Miejska Iława po raz trzeci przystąpiła do realizacji Programu „Opieka wytechnieniowa”. Celem Programu było wsparcie członków rodzin i opiekunów sprawujących

bezpośrednią opiekę nad: dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, osobami z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz orzeczeniem równoważnym.

Program zapewniał członkom rodzin i opiekunom osób z niepełnosprawnością czasowe odciążenie od codziennych obowiązków związanych ze sprawowaniem opieki, zapewniał czas na odpoczynek i regenerację.

W 2021 r. wsparciem usługami opieki wytnieniowej objęto 34 osoby, które świadczyły opiekę nad osobą niepełnosprawną, w tym 11 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności i 23 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Zrealizowano 3.840 godzin usługi opieki wytnieniowej, w tym: 1.320 godziny usługi opieki wytnieniowej w formie pobytu dziennego świadczonych dzieciom z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz 2.520 godzin usługi opieki wytnieniowej w formie pobytu dziennego świadczonych osobom z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Usługa opieki wytnieniowej świadczona była w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Do realizacji opieki wytnieniowej zostało zatrudnionych 24 opiekunów.

Całkowity koszt usługi wyniósł 156.672,00 zł. Program został sfinansowany w 100% ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Przedszkola Miejskie zrealizowały 5 programów. Swoim wsparciem objęto 194 rodziny, w tym 185 dzieci. Były to m.in.: Program „Chronimy dzieci”, Program profilaktyczny, antynikotynowy pn. „Czyste powietrze wokół nas”, Program pracy z dzieckiem autystycznym, Szlachetna paczka.

Szkoły Podstawowe zrealizowały 10 programów. Swoim wsparciem objęto 567 rodzin, w tym 1008 dzieci. Były to m.in.: Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły; elementy Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, Przyszań wspiera Iławskie Rodziny, Program pn. „ARS, czyli jak dbać o miłość”, „Jak nie zgubić siebie” – zajęcia na temat radzenia sobie z emocjami, depresją; „Wierzę w siebie” – budowanie pozytywnej samooceny na podstawie gry „Integro”, Projekt „Emocja”, „Trzymaj formę”, „Konferencja Asów Internetu” – bezpieczeństwo w sieci, Projekt „Przyszań wspiera iławskie rodziny”, „Owoce i warzywa w szkole” – promocja zdrowego stylu życia.

Ośrodek Psychoedukacji Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie realizowało 6 programów dla 3.420 dzieci. Były to: Program „Słucham, myślę, rozumiem i czuję”, Program „Agresja w nas i wokół nas”, Program „Co w duszy gra”, Program, Rówieśnicza interwencja kryzysowa – depresja”, Program „Punkt wyjścia – jak nie zgubić sienie”, zajęcia interwencyjne, aktywizacyjne, edukacyjne dla dzieci i młodzieży szkół podstawowych.

Komenda Powiatowa Policji prowadziła 4 programy: „Bezpieczeństwo to nasza wspólna sprawa”, „Zanim będzie za późno”, „Narkotyki i dopalacze zabijają”, „Odpowiedzialność prawna nieletnich”. Programami objęto 11.213 rodzin, w tym 28.437 dzieci.

Działanie 6: Tworzenie i realizacja projektów wspierających rodzinę.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie w roku 2021 r. realizował projekt pn. „Rodzina źródłem inspiracji” (kontynuacja z roku ubiegłego). Swoim wsparciem objął 42 osoby (15 osób dorosłych, 27 dzieci). Projekt był realizowany w ramach Programu Operacyjnego Województwa

Warmińsko – mazurskiego na lata 2014 – 2020, oś priorytetowa RPWM.11.00.00 Włączenie społeczne, Działanie RPWM.11.02.00 „Ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym”, Poddziałanie RPWM.11.02.03 Ułatwienie dostępu do usług społecznych, w tym integracja ze środowiskiem lokalnym – projekty konkursowe.

Celem projektu była poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych ryzykiem ubóstwa i/lub wykluczenia społecznego, poprzez objęcie usługami wspierającymi wypełnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Zadania realizowane w ramach projektu:

1. Wsparcie dla rodzin:

- poradnictwo rodzinne - systemowe
- wyjazd integracyjny dwudniowy
- praca socjalna
- warsztaty dla całych rodzin (rękodzieło, przed świętami, wspólne gotowanie)
- wieczór gier/wieczór filmowy (zakup gier)
- festyn rodzinny

2. Wsparcie dla rodziców:

- poradnictwo specjalistyczne (psycholog, prawnik, mediator)
- warsztaty kompetencji rodzicielskich
- warsztaty kompetencji życiowych
- warsztaty komunikacyjne
- grupa samopomocowa
- opieka dla osób zależnych

3. Wsparcie dla dzieci:

- warsztaty psychoedukacyjne
- szkoła dla dzieci
- dwa wyjazdy jednodniowe
- klub dla dzieci i młodzieży.

Wartość projektu ogółem: 187.965,00 zł

Wartość dotacji: 158.565,00 zł

Wkład własny: 29.400,00 zł

Działanie 7: *Prowadzenie placówek wsparcia dziennego.*

Placówki wsparcia dziennego są jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny, w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. W pracy z dzieckiem współpracują z rodzicami, opiekunami, placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi.

Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Iławie działa Świetlica Środowiskowa „Mopsik”, w zajęciach której uczestniczyło w 2021 r. - 25 dzieci ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym i problemowych. Świetlica działa od poniedziałku do piątku zgodnie z przyjętym programem, który uwzględnia w szczególności:

- potrzeby edukacyjne dzieci (pomoc w nauce, odrabianiu lekcji),
- zajęcia z psychologiem,
- terapia zajęciowa,

- zajęcia relaksacyjne,
- zajęcia tematyczne z dziećmi dotyczące uzależnień, zachowań agresywnych, dysfunkcji itp.
- zajęcia muzyczne i taneczne,
- zajęcia teatralne,
- zabawy ruchowe, gry zespołowe,
- współpracę z rodzicami dzieci biorących udział w zajęciach prowadzonych przez świetlicę,
- dożywianie dzieci w formie podwieczorków, a w okresie ferii letnich i zimowych także z obiadów z MOPS Iława,
- organizację wypoczynku letniego dzieci i młodzieży w formie kolonii

Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej przy MOPS w Iławie. Klub prowadzi swoją działalność od poniedziałku do piątku dla młodzieży w wieku 13-18 lat. W okresie wolnym od nauki organizowane są półkolonie. Zadaniem Klubu jest pomoc w trudnych sytuacjach życiowych uczestników, przeciwdziałanie zjawiskom wyuczonej bezradności i wykluczenia społecznego młodzieży oraz profilaktyka.

W 2021 r. w zajęciach Klubu udział wzięło 20 uczestników, z którymi prowadzono między innymi:

- wsparcie edukacyjne,
- stosowanie różnych form aktywizacji młodzieży – przeciwdziałanie wyuczonej bezradności oraz niwelowanie deficytów emocjonalno-społecznych uczestników,
- zajęcia indywidualne mające na celu motywowanie uczestników do poprawy wyników w nauce, frekwencji szkolnej oraz zachowania,
- wsparcie psychologiczne (indywidualne i grupowe),
- naukę zachowań asertywnych, umiejętności skutecznego odmawiania
- podnoszenie umiejętności interpersonalnych oraz społecznych uczestników,
- profilaktykę uzależnień,
- profilaktykę innych zachowań ryzykownych (przemoc, cyberprzemoc itp.),
- profilaktyka Covid-19,
- prowadzenie różnorodnych form terapii zajęciowej – zajęcia plastyczne, techniczne, artystyczne itp.,
- zajęcia tematyczne: dziennikarskie, fotograficzne, wokalne-muzyczne, taneczne, sportowo-rekreacyjne, komputerowe, teatralne, kulinarne, samoobrony, akrobatyczne, artystyczne itp.),
- praca z rodzinami uczestników MKIS,
- edukacja multimedialna, nieformalna,
- zajęcia pływackie i rekreacyjne na besenie
- warsztaty gimnastyczne, akrobatyczne, taneczne, bębniarskie i perkusyjne, sportowego strzelectwa laserowego, artystyczne – motanki, witraże, fotograficzne, komputerowe, pierwszej pomocy
- wycieczki,
- dożywianie uczestników w formie podwieczorków, a w okresie wakacji oraz ferii zimowych także w formie obiadów.

- zajęcia indywidualne i grupowe z psychologiem,
- wdrażanie programów z zakresu higieny osobistej,
- angażowanie uczestników zajęć do udziału w akcjach charytatywnych organizowanych na terenie miasta oraz motywowanie do pracy wolontariackiej,
- dożywianie w formie podwieczorków,
- organizację wypoczynku letniego i zimowego młodzieży w formie kolonii letnich (12 uczestników), półkolonii (2 turnusy – 20 uczestników), półzimowiska (15 uczestników).

Klub Integracji Społecznej przy MOPS w Iławie, który realizuje zadania z zakresu wspierania rodziny. Klub swoim działaniem obejmuje osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym. Celem uczestnictwa w zajęciach KIS jest edukacja społeczna i zawodowa, która ułatwi osiągnięcie samodzielności zawodowej i ekonomicznej uczestników. Służy on kompleksowym wsparciem swoim uczestnikom oraz ich rodzinom. Klub Integracji Społecznej jest członkiem Regionalnej Platformy Współpracy na rzecz Ekonomii Społecznej.

Poprzez Klub w 2020 r. realizowane były następujące działania:

- Prace społecznie użyteczne we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Iławie terminie od 02.03.2020 r. do 30.11.2020 r. W ramach porozumienia pomiędzy Starostą Iławskim, a Gminą Miejską w Iławie do programu dotyczącego prac społecznie użytecznych skierowano łącznie 40 osób. Natomiast zaplanowano 26 miejsc pracy. Odbływały się one w 16 instytucjach użyteczności publicznej: szkołach i przedszkolach miejskich, żłobku, MOPS, ICSTiR, ICK, MBP, OPPUiPR,
- Spotkania indywidualne ze względu na pandemię Covid-19.

Warsztaty Terapii Zajęciowej przy Polskim Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualna w Iławie prowadzi 3 placówki wsparcia dziennego: Warsztat Terapii Zajęciowej, Zespół Rehabilitacyjno-Terapeutyczny oraz Punkt Wczesnej Interwencji. Swoim wsparciem obejmuje 180 uczestników.

Ośrodek Psychoedukacji Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie prowadzi Klub Aktywności Junior dla 26 uczestników.

Działanie 8: *Rozwijanie innowacyjnych form pracy z rodziną (mediacje, terapia, dialog, motywujący).*

Nowatorskie metody pracy socjalnej pozwalają wpłynąć na lepsze przygotowanie do pracy pracowników socjalnych oraz pełniej wykorzystać ich merytoryczne i organizacyjne umiejętności.

W 2021 roku pracownicy socjalni objęli ww. wsparciem 127 rodzin w ramach, którego zastosowano następujące metody:

- mediacje – 2,
- elementy TSR – 16,
- dialog motywujący – 122,
- terapia – 2.

Cel szczegółowy 3

Usprawnienie współpracy podmiotów działających na rzecz rodziny i dzieci.

L.p.	Nazwa działania	Wskaźnik realizacji zadania	Liczba
1.	Kursy, szkolenia, warsztaty dla pracowników instytucji wspierających rodzinę	Liczba przeszkolonych specjalistów (szt.)	107
		Liczba szkoleń/kursów/warsztatów (szt.)	8
2.	Praca na rzecz rodziny w zespołach/grupach interdyscyplinarnych	Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego (szt.)	36
		Liczba spotkań grup roboczych (szt.)	86
		Liczba instytucji zaangażowanych w pracę grup/zespołów (szt.)	6
		Liczba Niebieskich Kart	55

Działanie 1: Kursy, szkolenia warsztaty dla pracowników instytucji wspierających rodzinę.

W 2021 roku zostało przeprowadzonych 8 szkoleń/warsztatów dla pracowników instytucji wspierających rodzinę. Przeszkolono 107 specjalistów.

Tematyka szkoleń:

- Karta Dużej Rodziny w praktyce,
- Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej,
- Opieka wytnieniowa,
- Procedura odbierania dzieci z rodzin zgodnie z orzeczeniem sądu,
- motywowanie klientów do współpracy z asystentem rodziny,
- dialog motywujący w pracy socjalnej w obszarze przemocy w rodzinie,
- szkolenie dla nauczycieli szkół podstawowych w zakresie stosowania szkolnej interwencji,
- szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego pn. „Zmiany w ustawach dotyczących przemocy w rodzinie. Środki izolacji ofiar”,
- współpraca jednostek oświatowych w zakresie funkcjonowania procedury NK i profilaktyki przemocy w rodzinie.

Działanie 2: Praca na rzecz rodziny w zespołach/grupach interdyscyplinarnych.

Procedura "Niebieska Karta" to instytucjonalne narzędzie służące do przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Procedura ta obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Procedurę wszczyna się poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” przez przedstawiciela jednej z instytucji: ośrodka pomocy społecznej, policji, służby zdrowia, oświaty, który w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, powziął informację o podejrzeniu stosowania przemocy w rodzinie albo w wyniku

zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego przekazuje formularz "Niebieska Karta-A" pozostałym członkom zespołu lub grupy roboczej niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni od dnia jego otrzymania. Na posiedzenie grupy roboczej lub zespołu interdyscyplinarnego, zaprasza się osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że doznaje przemocy w rodzinie. Na tym posiedzeniu dokonuje się analizy sytuacji rodzinnej, wypełnia formularz "Niebieska Karta- C" oraz tworzy się plan pomocy rodzinie/osobie doświadczającej przemocy. Wszystkie działania zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej są dokumentowane (poprzez formularze "Niebieska Karta" oraz w sposób ustalony przez członków zespołu i zapisany w regulaminie pracy zespołu). Ta dokumentacja jest przekazywana policji lub prokuraturze w przypadku podejrzenia o popełnieniu przestępstwa.

Na terenie Iławy, Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działa w Ośrodku Psychoedukacji, Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie.

Działania	Rok		
	2019	2020	2021
Liczba założonych Niebieskich Kart	68	55	69
Liczba posiedzeń ZI	40	36	47
Liczba posiedzeń grup roboczych	81	86	191

W procedurę „Niebieska Karta” jest zaangażowanych **6 instytucji**:

1. Ośrodek Psychoedukacji, Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie,
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
3. Komenda Powiatowa Policji,
4. placówki oświatowe,
5. służba zdrowia,
6. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej.

Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem.

We wszystkich obszarach pracy z rodziną ważnym zadaniem jest prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. W każdym przypadku rodzina stale objęta jest monitoringiem pracownika socjalnego, a w niektórych rodzinach także asystenta rodziny. Celem działań jest wsparcie rodziny w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej lub trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Na podstawie monitoringu sytuacji dziecka pracownik socjalny ocenia skuteczność podejmowanych działań. W sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia dziecka, pracownik socjalny podejmuje działania interwencyjne, polegające na złożeniu wniosku do sądu o wgląd w sytuację dziecka. Pracownicy socjalni wspólnie z asystentami rodziny współpracowali z pedagogami szkolnymi, pracownikami służby zdrowia, policją, kuratorami sądowymi i przedstawicielami innych instytucji, które mają kontakt z rodziną zagrożoną kryzysem oraz Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

- Liczba monitorowanych rodzin w wyniku prowadzenia procedury NK – 47.

Na bieżąco monitorowano sytuacje rodzin, w których założono „Niebieskie Karty”. Monitoring prowadzony był przez pracowników socjalnych, asystentów rodzin, policję, oświatę oraz służbę zdrowia zgodnie z opracowanym i przyjętym na posiedzeniu grupy roboczej ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie planem działania. Czas prowadzenia monitoringu uzależniony był od bieżącej sytuacji w środowisku.

Ponadto pracownicy socjalni i asystenci rodziny współpracowali z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie, gdy dzieci zostały już umieszczone w pieczy zastępczej ze względu na niewydolność rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska.

Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny w celu rozwiązywania sytuacji kryzysowych i zapobiegania ich powstaniu.

Instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny w celu rozwiązywania sytuacji kryzysowych i zapobieganiu ich powstawaniu ściśle ze sobą współpracowały.

Rodzaj działań:

- współpraca z Ośrodkiem Psychoedukacji, Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie,
- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- współpraca z Towarzystwem Przyjaciół Dzieciom,
- współpraca z sądem,
- współpraca z kuratorami sądowymi,
- współpraca z Policją,
- współpraca ze Strażą Pożarną,
- współpraca z Sanepidem,
- współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną,
- współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy,
- współpraca z placówkami oświatowymi,
- współpraca z Powiatowym Centrum Rozwoju Edukacji w Iławie,
- współpraca z PCK.

Współpraca poprzez:

- pomoc finansową,
- spotkania indywidualne (poradnictwo specjalistyczne),
- warsztaty,
- konferencje,
- pikniki, imprezy integracyjne,
- udział w grupach roboczych,
- paczki świąteczne,
- prace społecznie – użyteczne,
- wsparcie dla rodzin adopcyjnych,
- wsparcie dla rodzin biologicznych,
- akcje charytatywne,
- zakładanie, prowadzenie i monitoring Niebieskiej Karty,

- wsparcie asystenta rodziny,
- imprezy sportowe.

Wnioski i potrzeby

Problemy występujące w rodzinie są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Zatem niezbędne jest zintegrowane, wspólne działanie wszystkich instytucji działających na rzecz rodziny.

Analizując działania podejmowane na terenie Gminy Miejskiej Iława w zakresie wspierania rodziny pozwala stwierdzić, że działania te umożliwiały rodzinom korzystanie z różnorodnego wsparcia z zakresu pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Podejmowane były działania społeczno-kulturowe oraz sportowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Prowadzone były spotkania mające na celu wymianę doświadczeń, integrację i edukację. Funkcjonowały grupy wsparcia i grupy samopomocowe. Prowadzone było także wsparcie specjalistyczne.

Należy jednak podkreślić, że wiele zadań z zakresu wspierania rodziny zostało ograniczonych lub w ogóle niezrealizowanych w związku z epidemią Covid-19. Wiele zaplanowanych imprez i spotkań integracyjnych nie odbyło się. Ograniczono spotkania w grupach wsparcia. Część spotkań odbywała się przez platformy internetowe, co w dalszej perspektywie okazało się niewystarczającym wsparciem i budziło potrzebę osobistych spotkań.

Sytuacja rodzin cały czas była monitorowana przez pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Iławie we współpracy z innymi podmiotami działającymi na rzecz rodziny i dziecka. Podejmowane były działania i formy wsparcia w celu wzmocnienia rodziny naturalnej i zmniejszenia ilości dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej.

W latach następnych wskazana jest dalsza kontynuacja wsparcia rodzin oraz w miarę możliwości rozszerzenie działań w poszczególnych obszarach:

- zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności kompleksowego wsparcia, przede wszystkim bezpłatny dostęp do specjalistów: psychologów, pedagogów, prawników oraz specjalistycznej opieki medycznej,
- prowadzenie poradnictwa specjalistycznego dla rodzin w kryzysie i tworzenie systemu szybkiej interwencji,
- pomoc rodzinom w okresie pandemii, przezwyciężanie ich lęków,
- prowadzenie terapii małżeńskich i mediacji,
- dalszy rozwój placówek wsparcia dziennego w celu tworzenia sprzyjających warunków do rozwoju i zainteresowań dzieci i młodzieży,
- praca z rodzinami przeżywającymi trudności w celu poprawy ich kompetencji wychowawczych aby ograniczyć liczbę dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie części kosztów związanych z pobytem dzieci w pieczy zastępczej,
- zapewnienie dostępu do sprzętu umożliwiającego dzieciom udział w różnego rodzaju zajęciach w formie zdalnej w czasie pandemii,
- zabezpieczenie środków na podnoszenie kwalifikacji przez pracowników socjalnych i asystentów rodzin oraz innych specjalistów pracujących na rzecz rodzin,
- sprawna wymiana informacji i zasad współpracy pomiędzy instytucjami,

- kształcenie i szkolenie kadry pracującej na rzecz rodzin.

Potrzeby poszczególnych instytucji:

• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie:

- dalsza współpraca z instytucjami zajmującymi się pracą na rzecz rodzin,
- utworzenie zespołu specjalistów planujących pomoc rodzinom i dzieciom,
- zabezpieczenie środków na podnoszenie kwalifikacji przez pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny,
- zabezpieczenie środków na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- dalsza realizacja Iławskiej Karty Dużej Rodziny,
- prowadzenie placówek wsparcia dziennego (światlice środowiskowe), w szczególności dla dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym.

• Miejska Biblioteka Publiczna:

- zapewnienie dzieciom i rodzicom wsparcia ekspertów z dziedziny psychologii, socjoterapii w czasie pandemii,
- kampanie informacyjne nt. zagrożeń związanych z wpływem pandemii na zdrowie psychiczne dzieci.

• Iławskie Centrum Kultury:

- potrzeby finansowe,
- niewystarczająca ilość sprzętu komputerowego do prowadzenia zajęć w formie online (brak laptopów, tabletów),
- brak sali pow. 220 miejsc do organizacji imprez, koncertów,
- doskonalenie zawodowe pracowników ICK.

• Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną:

- organizacja szkoleń dla rodziców i opiekunów prawych z zakresu m.in.: seksualności, pracy z dzieckiem niepełnosprawnym, poszukiwania środków na rehabilitację (turnusy rehabilitacyjne),
- organizacja opieki wytechnieniowej,
- mieszkalnictwo wspierane i treningowe,
- asystentura,
- tworzenie rodzinnych domów pomocy i stworzenie planu działania.

• Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie:

- Ścisła współpraca z pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iławie w celu wsparcia specjalistów przy diagnozowaniu i rozwiązywaniu problemów rodziny, rozeznanie zasobów rodziny.

• Placówki oświatowe:

- łatwiejszy dostęp do psychiatrii dziecięcego w ramach NFZ,
- wsparcie terapeutyczne i psychologiczne rodzin potrzebujących,
- wspomaganie rozwoju kompetencji wychowawczych rodziców,
- pomoc w budowaniu prawidłowych relacji rodzica z dzieckiem,
- otwarcie Poradni Rodzinnej wspierającej rodziny w formie terapii rodzinnej, terapii małżeńskiej,

- organizowanie dla rodzin spotkań mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji i destrukcyjnego wpływu Internetu, gier na rozwój dzieci.

- **Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji:**

- terapie małżeńskie, których Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nie może prowadzić.

Ława, dn. 10.03.2022 r.

Z wyrazami szacunku
DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Ławie
mgr Irena Kasprzycka

I ZASTĘPCA BURMISTRZA

Dorota Kamińska

**BURMISTRZ
MIASTA ŁAWY**

Dawid Kopaczewski